

Dkt. Gary Yates, Jeremiah, Hotuba ya 28, Yeremia 30-33,

Hatua za Urejesho, Sehemu ya 2

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Hii ni kipindi cha 28, Hatua za Urejesho kutoka Yeremia 30-33.

Tunaendelea kutazama ujumbe wa Yeremia wa urejesho kwa watu wa Israeli na zaidi, kile tu alichokuwa akiwaambia watu wa siku hizo na hata watu wa Israeli.

Je, ujumbe wa Yeremia una maana gani katika kutimiza historia ya wokovu? Tunaelewaje ujumbe wa Yeremia kulingana na Agano Jipya? Mungu anafanya nini kanisani leo? Hayo ni baadhi ya mambo ambayo tutaendelea kuyachunguza katika kipindi cha pili tukizungumzia hatua za urejesho. Tuliona wazo katika kipindi cha mwisho kwamba ahadi za ufalme zinazotolewa katika manabii ni ahadi ambazo zina uzoefu sasa, lakini pia ni ahadi ambazo kwa namna fulani hazijatimizwa na bado. Manabii walikuwa na mawazo manne ya msingi kuhusu kile ambacho Mungu angefanya katika urejesho huu wa baadaye kwa ajili ya watu wa Israeli.

Nambari ya kwanza, kungekuwa na kurudi katika nchi.

Nambari ya pili, kungekuwa na ujenzi mpya wa miji hasa ujenzi mpya wa Yerusalemu na hekalu.

Nambari ya tatu, kungekuwa na Daudi mpya kutawala juu ya watu.

Na nambari nne, baraka ambazo Mungu angewapa Israeli zingeneza hadi kwa mataifa. Kwa hivyo, tunapokuja kwenye Agano Jipya, mambo hayo yanatimizwa katika Kristo. Tumefikia hatua ya utimilifu ambapo ufalme wa Mungu umefika, lakini hata ingawa ufalme umezinduliwa, bado haujatimizwa.

Tulizungumzia hatua tatu za urejesho katika kikao chetu kilichopita. Hatua ya kwanza ya urejesho ilikuwa kurudi kutoka uhamishoni ambako kulitokea wakati watu waliporudi katika nchi baada ya Koreshi kutoa amri. Koreshi na Waajemi waliwashinda Wababeli mwaka wa 538.

Muda mfupi baada ya hapo, Koreshi alitoa amri ikisema kwamba Wayahudi wangeweza kurudi Yerusalemu. Wangeweza kujenga upya hekalu. Wangeweza kumwabudu Bwana.

Wangeweza kuishi katika nchi yao. Huo ulikuwa mwanzo wa kile ambacho Yeremia alikuwa ametabiri. Yeremia alikuwa amesema kwamba baada ya miaka 70, Bwana angewarudisha mateka kutoka Babeli.

Hata hivyo, hatua ya pili ya urejesho huo hutokea kwa kuja kwa Yesu kwa mara ya kwanza. Tunapofikia mwisho wa enzi ya unabii katika Agano la Kale, na kisha kupitia kipindi cha kati ya Agano Jipya na kuingia katika enzi ya Agano Jipya, tunaona kwamba hali za uhamishoni bado zilikuwa zipo kwa watu wa Israeli. Bado walikuwa chini ya ukandamizaji.

Bado walikuwa chini ya utumwa wa wageni. Bado walikuwa chini ya utumwa mkali zaidi wa dhambi zao. Na hivyo, Yesu anakuja katika ujio wake wa kwanza ili kutekeleza ahadi ambazo manabii walikuwa wamezitoa kuhusu kurejeshwa kwa Israeli na kurudi kwao kutoka uhamishoni.

Kipengele cha sasa cha agano jipya tunachofurahia kama waumini leo kinaletwa na msalaba na kifo cha Yesu. Yeremia anazungumzia agano jipya. Anatupa unabii huo katika Yeremia sura ya 31.

Utamilifu wa agano hilo jipya unaanza kutumika kupitia kifo cha Yesu. Kumbuka kwamba Mungu alipoanzisha agano na Israeli, agano la kale lilianzishwa kwa dhabihu na kwa kunyunyizia damu watu. Kulikuwa na kifo kilicholeta agano hilo la kale katika utendaji.

Kuna kifo ambacho pia huleta agano jipya katika utendaji. Na kulikuwa na mambo mawili ya msingi yaliyotolewa kwa ajili yetu. Kuna mambo mawili ya msingi ya baraka za agano jipya ambazo tumepewa kwa sababu ya kifo cha Kristo.

Kwanza kabisa, tuna msamaha mkubwa wa dhambi ulioahidiwa, kwamba Bwana hatakumbuka tena dhambi zetu kwa sababu kumekuwa na dhabihu kamilifu iliyotolewa kwa ajili hiyo. Pia tuna uwezesaji wa kiroho na uwezesaji wa kiroho unaotokana na agano jipya Mungu anapoandika sheria yake mioyoni mwetu. Na tunapoweka ahadi ya Yeremia 31 kando na unabii mwingine katika Agano la Kale kama Ezekieli 36, tunaelewa kwamba uandishi wa sheria mioyoni, uwezesaji wa kiroho unatoka kwa Mungu akimimina roho yake juu ya watu wake.

Usiku wa Karamu ya Mwisho, tunaposoma kifungu hiki katika kipindi cha mwisho, Luka sura ya 22, mstari wa 30, Yesu anawaambia wanafunzi wake, kikombe hiki kinachomwagika kwa ajili yenu ni agano jipya katika damu yangu. Kwa hivyo kama vile ilivyokuwa damu iliyoanzisha agano la kale na Israeli wakati wa Musa, kuna damu, na kuna dhabihu yenye uzito mkubwa zaidi na thamani kubwa zaidi ambayo pia huleta agano jipya katika utendaji. Hili hasa ni wazo, kipengele hiki kipya cha agano jipya, jinsi haya yote yanavyoletwa katika utendaji na kifo cha Yesu.

Hili ni wazo ambalo ni muhimu sana katika kitabu cha Waebrania. Na kitabu cha Waebrania kitafundisha kuhusu Yesu. Yeye ndiye kuhani wetu mkuu mkamilifu.

Hakutoa tu dhabihu za wanyama na damu ya wanyama kwa ajili ya dhambi zetu, bali ametoa dhabihu iliyo kamili zaidi. Hakutumikia tu katika hema la duniani au hekalu la duniani ambalo lilikuwa kivuli tu cha lile la mbinguni.

Kwa dhabihu yake, ameingia katika uwepo wa Mungu mbinguni. Ametoa dhabihu kamilifu kama kuhani mkuu mkamilifu. Kwa sababu ya dhabihu hiyo kamilifu, ametuletea na kutupatia uhusiano mpya wa agano na Mungu ambao ni bora zaidi kuliko agano la kale lililohusishwa na Walawi, dhabihu za wanyama, hema la kidunia, na kisha hekalu huko Yerusalemu.

Kwa hivyo, Yesu ametoa dhabihu kamilifu. Yeye ni kuhani mkuu mkamilifu. Na hivyo katika Waebrania sura ya 8 mistari wa 7, inasema, kwa maana kama agano lile la kwanza lisingekuwa na dosari, kusingekuwa na nafasi ya kutafuta la pili.

Kwa maana anawakosoa anaposema, na kisha kitabu cha Waebrania sura ya 8 mistari ya 8 hadi 12 kinatupa nukuu ya Yeremia 31 mistari ya 31 hadi 34. Kwa kweli, hii ndiyo nukuu ndefu zaidi ya Agano la Kale katika sehemu yoyote ya Agano Jipya. Kwa hivyo, kifungu ambacho kilikuwa muhimu kwa kanisa la kwanza, dhahiri kilikuwa muhimu kwa mwandishi wa kitabu cha Waebrania.

Kile ambacho Yeremia aliwaahidi watu wa Israeli ndicho tunachokipata kama kanisa leo. Baraka hizo zimeanza kutumika. Hakuna maagano mawili mapya.

Hakuna watu wawili tofauti wa Mungu. Tunafurahia baraka za agano jipya ambalo Mungu aliahidi kupitia manabii kwa sababu ya kazi ya Yesu. Na kuna nukuu hii ndefu katika Waebrania sura ya 8 kutoka Yeremia 31 ambayo inaweka hoja hii wazi kabisa, nadhani.

Sawa, unaweza kuunganisha moja kwa moja kile ambacho Yeremia aliwaahidi watu wa Israeli na kile tulicho nacho kama waumini katika Yesu Kristo leo. Kwa nini hilo linawezekana? Ni kwa sababu ya dhabihu kamilifu ya Yesu. Waebrania sura ya 10 mistari ya 10 hadi 14 itarudi kwenye wazo hilo hilo.

Na hivi ndivyo inavyosema hapo. Inasema, na kwa mapenzi hayo, tumetakaswa kwa kutolewa mwili wa Yesu Kristo mara moja na kwa wote. Ilikuwaje kweli kuhusu dhabihu za Agano la Kale? Zilipaswa kutolewa mara kwa mara.

Siku ya upatanisho na dhabihu, sadaka ya dhambi kwa ajili ya kuhani na watu, ilibidi itolewe kila mwaka. Na kama dhabihu hiyo ya kila mwaka haingetolewa, hakukuwa na upatanisho. Watu hawangeruhusiwa kuishi mbele za Mungu isipokuwa dhambi hiyo ishughulikiwe mara kwa mara.

Kwa hivyo, Yesu alitoa dhabihu bora zaidi kwa sababu aliitoa mara moja tu. Waebrania inasema, na kila kuhani husimama kila siku katika huduma yake, akitoa dhabihu zile zile mara kwa mara, ambazo haziwezi kuondoa dhambi kamwe. Namaanisha, kulikuwa na upatanisho katika Agano la Kale, lakini kwa maana halisi, dhabihu za wanyama hazingeweza kutatua kikamilifu suala la dhambi.

Hawakuweza kuathiri kikamilifu msamaha huo mkubwa ulioahidiwa na agano jipya. Hawakuweza kuleta uwezeshaji wa kiroho ambao ungetokea wakati kifo cha Kristo kitakapoleta upendo wa Mungu mioyoni mwetu. Huleta zawadi ya Roho Mtakatifu.

Kifo cha Yesu kinatimiza jambo ambalo agano hilo la kale na dhabihu hizo za kale hazingeweza kamwe kutimiza. Inasema, mstari wa 12, lakini Kristo alipokwisha kutoa dhabihu moja kwa ajili ya dhambi milele, aliketi mkono wa kuume wa Mungu, akingoja tangu wakati huo hata adui zake wawekwe kuwa kiti cha miguu yake. Kwa hivyo, ahadi za ufalme zimeanzishwa na kuanzishwa kwa kifo cha Yesu.

Na Yesu, kwa kifo chake na kisha ufufuo wake na kisha kupaa kwake, ambapo amechukua nafasi yake mkono wa kuume wa Baba, anatawala mkono wa kuume wa Mungu. Ameingia katika kipengele kipya cha utawala wa ufalme wake kwa sababu ya kazi kamilifu aliyotufanyia msalabani. Kuna kipengele kipya cha ufalme wa Mungu ambacho kimetokea kama matokeo ya kazi ya Yesu.

Kwa hivyo, Biblia inaweza kuzungumzia ufalme wa Mungu kwa njia kadhaa tofauti. Inaweza kuzungumzia ukweli kwamba ufalme wa Mungu ni wa milele. Yeye ni mfalme mkuu.

Anafanya chochote alichu, na hilo limekuwa kweli tangu mwanzo wa wakati hata kabla ya kuwako kwa ulimwengu. Imekuwa hivyo siku zote. Itakuwa hivyo siku zote.

Ni katika wakati wa sasa. Lakini Biblia inaweza pia kuzungumzia ufalme wa Mungu kama kitu kipya, kitu ambacho kilikuwa cha kieskatolojia, na enzi hiyo ya Mungu kuzindua na kuanzisha utawala wake wa ufalme kwa njia mpya ilitimizwa kupitia kifo, kuzikwa, kufufuka, na kupaa kwa Yesu. Na kisha anasema, "...maana kwa toleo moja amewakamilisha milele wale wanaotakaswa." Na Roho Mtakatifu pia anatushuhudia akisema, Hili ndilo agano nitakalofanya nao baada ya siku hizi.

Na tena, Waebrania sura ya 10 inatupa nukuu ndefu na ndefu ya Yeremia 31, mistari ya 31 hadi 34. Kwa hivyo, ahadi ya Yeremia ya agano jipya si muhimu tu kwa theolojia ya kitabu cha Yeremia. Sio muhimu tu kwa ujumbe wa manabii katika Agano la Kale.

Ni kifungu muhimu kinachotusaidia kuelewa kile ambacho Yesu alitufanyia kupitia kifo chake. Uwezeshaji huu, uwezeshaji huu, mabadiliko haya ambayo agano jipya limeleta ni kitu ambacho tayari tunakipitia katika Yesu. Hoja ya mwandishi wa

Waebrania ni kwamba Waebrania iliandikwa kwa kundi la watu waliokuwa wakifikiria kurudi kwenye njia zao za zamani za Kiyahudi, kurudi kwenye dhabihu, kurudi kwenye sheria ya Musa, kurudi kwenye hekalu la kidunia, mambo haya yote yaliyohusishwa na agano la kale.

Na mwandishi wa Waebrania anasema nini, kwa nini ungependa kurudi kwenye agano la kale wakati tayari unapata baraka za mwisho wa dunia za agano jipya? Kwa nini unataka kurudi kwenye dhabihu za wanyama wakati una dhabihu ya Yesu inayowezesha na kukamilisha ambayo imeleta agano hili jipya? Kwa nini unataka kurudi kwenye agano la kale na sheria ya Musa na kushindwa na kifo ambacho ilileta wakati tuna maisha ambapo Mungu ameandika sheria yake mioyoni mwetu, na tunaweza kuishi kwa ajili yake? Kwa hivyo, nukuu za Yeremia 31 ni muhimu sana kwa hoja ya kitabu cha Waebrania kusema, hii ndiyo sababu Yesu ni muhimu sana kwetu. Hii ndiyo sababu hatutaki kurudi kwenye agano la kale. Yesu ni kuhani mkuu mkamilifu ambaye ameleta baraka hizi za msamaha mkubwa na uwezeshaji na uwezeshaji, na hakuna sababu kwa nini tungependa kurudi huko.

Kwa hivyo, tunafikiria kuhusu baraka hizi za agano jipya tunazopitia. Hivi ndivyo Mungu alivyobadilisha maisha yetu. Tunapohubiri injili na kushiriki Kristo na watu na kuona mabadiliko ya kiroho ambayo Mungu huleta katika maisha ya watu, huo ndio uhalisia wa agano jipya.

Hiyo ndiyo nguvu ambayo Yesu anayo ya kubadilisha maisha kwa sababu anatekeleza kile ambacho Yeremia alikuwa ameahidi. Kwa hivyo, kuna uhusiano muhimu katika theolojia ya Agano Jipya kati ya ahadi ya Yeremia ya agano jipya na utambuzi, utekelezaji, au uzinduzi wa baraka za agano hilo kupitia kifo cha Yesu. Hatua ya kwanza ilikuwa kurudi kwao kutoka uhamishoni.

Katika hatua ya pili, Yesu anakuja kutangaza baraka za ufalme, baraka za urejesho, na anatimiza hilo kupitia dhabihu yake kamilifu na kifo chake kamilifu. Tunapofikiria hilo, kuna uhusiano mwingine kati ya Yesu, Yeremia, na msalaba ambao ninauona kuwa wa kuvutia sana na ambao ningependa kuuzungumzia kwa dakika chache tu. Sasa, ili kufanya hivi, ili kutusaidia kuona uhusiano huu zaidi kati ya Yesu, Yeremia, na msalaba, tunapaswa kuileta katika hili na katika mjadala wa kitabu cha Isaya.

Kitabu cha Isaya kinazungumzia mtumishi wa Bwana, na kinazungumzia mtumishi mmoja mmoja wa Bwana ambaye angekuwa ndiye ambaye dhamira yake ingekuwa kuokoa na kurejesha Israeli kama mtumishi wa kitaifa wa Bwana. Katika theolojia ya Isaya, Mungu alikuwa amewafanya Israeli kuwa taifa lake la watumishi ili kutangaza na kutangaza utukufu wake kwa mataifa, lakini walikuwa wameshindwa katika dhamira yao kama mtumishi wa Mungu. Isaya anasema katika sura ya 42, watu wangu Israeli, wao ni vipofu na viziwi.

Walitakiwa kuwaongoza mataifa mengine kwa Mungu. Hawakuweza hata kupata njia yao wenyewe ya kumfikia Mungu. Badala ya kumtafakari Mungu kwa mataifa kupitia utiifu wao kwa sheria, wakawa waasi.

Lazima kuwe na katika theolojia ya Isaya, kushindwa kwa mtumishi wa kitaifa kunahitaji mtumishi mmoja mmoja ambaye atarejesha uhusiano wa agano kati ya Mungu na Israeli. Mtumishi huyu mmoja mmoja anaangaziwa katika kitabu cha Isaya katika mfululizo wa kile kinachoitwa nyimbo za mtumishi. Nyimbo hizo za mtumishi zinapatikana katika sura ya 42, sura ya 49, sura ya 50, na sura ya 53.

Kama Wakristo, sote kwa ujumla tunafahamu kifo cha mtumishi anayeteseka katika Isaya 53. Mtumishi huyu binafsi angetimizaje utume wake? Angemrudishaje mtumishi wa taifa? Angewasameheje na kushughulikia tatizo lao la dhambi? Hatimaye, sura ya 53 inasema nini kwamba mtumishi huyu binafsi, ili kutimiza utume ambao Mungu alikuwa amempa wa kuwarejesha watu, angelazimika kufa, na angelazimika kutoa maisha yake mwenyewe kama sadaka ya dhambi kwa ajili ya watu. Mungu alifurahi kumkandamiza na kumtia katika mateso haya ili aweze kuwaletea wokovu watu wa Israeli.

Isaya 53:6 inasema, sisi sote, watu wa Israeli, tumepotea na sisi sote, kama kondoo, tumegeukia njia zetu wenyewe, lakini Bwana ameweka juu yake uovu wetu sote. Na kama mtumishi huyu mwadilifu ambaye hana hatia kabisa kutokana na kosa lolote anajitoa kwa ajili ya watu wa Israeli, Mungu anamkubali kama sadaka ya dhambi kwa ajili ya watu na kifo chake hatimaye huleta urejesho wa mtumishi wa taifa. Sawa.

Sasa, unaweza kuwa unasema, Nilidhani tunazungumzia Yeremia na agano jipya. Na kwa nini tunapotea hapa na Isaya na mtumishi anayeteseka? Naam, mambo mengine machache tu. Tunapomfikiria mtumishi katika kitabu cha Isaya, unajua, swali linaulizwa: vema, mtumishi huyu ni nani? Unajua, tunamjuaje? Tunamtambuaje? Kama Wakristo, mara moja tunafikiri mtumishi anayeteseka ni Yesu.

Isaya 53 ni unabii kuhusu msalaba. Matendo sura ya 8, wakati kikosi cha Waethiopia kinasoma kifungu hicho, na Filipo anamweleza, anasema, acha nikuambie, hivi ndivyo inavyotimizwa katika Yesu. Tunaelewa Yesu ndiye mtumishi anayeteseka.

Lakini unaporudi kwenye kitabu cha Isaya na ukiangalia hili katika muktadha wa unabii huo, utambulisho wa mtumishi huyo hauko wazi kabisa. Ni wa ajabu na wenye kivuli kidogo. Tunaweza kumuona kana kwamba tunatazama kupitia lenzi laini ya kamera, na tunaweza kuona vivuli katika umbo lake, lakini utambulisho halisi wa mtu huyu hauko wazi sana kutoka kwa kitabu cha Isaya chenyewe.

Na kumbuka towashi wa Kushi katika Matendo sura ya 8, anaposoma kifungu hiki, anasema, huyu anazungumzia nani? Je, anazungumzia Isaya? Je, anazungumzia mtu mwingine? Na ninaposoma Isaya, swali hilo pia linaibuka. Mtu fulani amesema

kwamba jinsi mtumishi anayeteseka anavyoelezwa katika Isaya ni kwamba anawasilishwa kama Musa mpya, na anatimiza majukumu tofauti ya nabii, kuhani, na mfalme. Hatimaye, hili litatimizwa katika Yesu.

Lakini kama mtu huyu anavyoelezwa katika Isaya, mtu mmoja ameelezea hivi, Bwana anawasilisha mtu huyu atakayekuwa na kuwaokoa Israeli. Na kwa maana fulani, anapomwelezea, anaacha maelezo ya kazi wazi. Kuna karibu kama ishara inayohitajika ya usaidizi iliyoning'inia katika nusu ya pili ya Isaya.

Ni nani huyu mtu atakayekuwa mtumishi? Ni nani atakayekuwa huyu Musa mpya atakayewarjesha watu, atakayeteteleza jukumu hili la nabii, kuhani, na mfalme, na kuleta kutoka huku na ukombozi na urejesho mpya ambao manabii walizungumzia? Naam, wazo hili zima la mtumishi mmoja mmoja linapoanza kufanya kazi, maelezo haya ya kazi yanapowekwa hapo, msaada unahitajika, Israeli inahitaji mkombozi; katika Agano la Kale, inaanza kuonekana kama kuna watu mbalimbali wanaoteleleza jukumu hili. Kwa njia fulani, nabii Isaya mwenyewe ni mtu kama mtumishi. Na yeye ni mtangazaji wa kinabii anayetangaza, Bwana, wakati wa neema ya Mungu unakuja, kufunguliwa kwa wafungwa.

Isaya, kwa namna fulani, ni mtu kama mtumishi. Lakini tunapokuja kwenye kitabu cha Yeremia, hatimaye tunarudi kwa Yeremia hapa. Hapa ndipo nilipokuwa nikienda. Yeremia, kwa njia nyingi, kama nabii, anapotimiza agizo lake la kinabii na wito wake na Mungu, anafanana sana na mtumishi wa Bwana anayeelezwa, mtumishi huyu binafsi anayeteseka katika kutimiza utume wake.

Kumbuka nyimbo za mtumishi katika Isaya 42, 49, 50, na 53. Katika wimbo wa mtumishi katika Isaya 50 mistari ya nne hadi tisa, unatuambia kwamba mtumishi mmoja mmoja atakuwa mtiifu kwa Mungu. Atakuwa mwaminifu kwa wito wake, jambo ambalo mara moja hutoa tofauti ya moja kwa moja kati yake na taifa.

Atatoa mgongo wake ili apigwe na ataaibishwa na kisha kuthibitishwa. Kwa hivyo, tuna nabii aliyetwa na Mungu, akitimiza utume wake, mgongo wake umepigwa, ameaibishwa, na kisha Mungu hatimaye anamthibitisha. Naam, karibu tunasikia mwangwi wa Yeremia sura ya 20.

Yeremia anahubiri ujumbe wa hitaji la kujisalimisha kwa Babeli. Anawakumbusha watu kuhusu kutokuwa waaminifu kwao katika agano na dhambi walizotenda. Na inatuambia katika Yeremia 20 kwa sababu hiyo, anakamatwa, na kuhani mmoja anayetwa Pasher anampiga Yeremia na kumtupa gereza.

Inaonekana, unajua, ni nani atakayejibu maelezo haya ya kazi iliyo wazi? Naam, Yeremia hakika ameyajibu hadi sasa. Isaya 53, katika kifungu hicho kikubwa kuhusu mtumishi anayeteseka na kifungu kizuri cha Agano la Kale kinachotukumbusha kile

ambacho Yesu angetufanyia. Hapa kuna maelezo ya mtumishi, Isaya 53, mistari ya saba na ya nane.

Alionewa, naye aliteswa, lakini hakufungua kinywa chake. Kama mwana-kondoo apelekwaye kuchinjwa na kama kondoo ambaye kabla ya kukatwa manyoya, ndivyo alivyo kimya, naye hakufungua kinywa chake. Sawa, kama haya ndiyo maelezo ya kazi ya mtumishi anayeteseka, kama ningekuwa nikisoma haya, hii isingekuwa kazi ambayo ningependa kuomba.

Kwa njia nyingi, Mungu alipompa Yeremia wito wake na Yeremia akagundua wito huo wote ulihusisha nini, ilikuwa ni maelezo ya kazi ambayo hakuwa tayari kabisa kwa ajili yake pia. Lakini istilahi inayotumika hapa kuelezea mtumishi anayeteseka itatumika katika Yeremia kuelezea mateso yanayotumika hapa katika Isaya yatumika kuelezea mateso ya Yeremia. Angalia inasema hapo, aliongozwa kama mwana-kondoo kwenda kuchinjwa, naye alikatiliwa mbali na nchi ya walio hai.

Katika Yeremia sura ya 11, katika mstari wa 19, Yeremia anapomba moja ya maombolezo yake na moja ya maungamo yake kwa Bwana, anazungumzia wito wake na mateso na unyanyasaji wote aliokutana nao. Katika kifungu hiki, anazungumzia ukweli kwamba watu katika mji wake wa Anathothi wanataka kumuua. Na Yeremia anajielezea hivi.

Anasema nilikuwa kama mwana-kondoo mpole anayepelekwa kuchinjwa. Sikujua kwamba walikuwa wakifanya mipango dhidi yangu wakisema, na tuuharibu mti pamoja na matunda yake na tumkatilie mbali kutoka nchi ya walio hai. Kwa hivyo, wazo la mwana-kondoo kupelekwa kuchinjwa, kukatiliwa mbali kutoka nchi ya walio hai, istilahi hiyo inayotumika kumrejelea mtumishi katika Isaya 53 inatumika kumrejelea Yeremia katika Yeremia 11.

Sasa hatutaingia katika masuala muhimu kuhusu ni andiko gani lililotangulia na tarehe ya Isaya na yote hayo. Nataka tuelewe hili: katika maelezo haya ya wazi ya kazi yanayotolewa kuhusu mtumishi anayeteseka ambaye hatimaye atawarejesha watu wake, Yeremia, kwa njia nyingi, anaonekana kutimiza jukumu hilo. Lakini tunajua, na tunaielewa, kwamba hatimaye Yeremia siye atakayeleta urejesho ulioahidiwa na manabii.

Yeremia anajibu maelezo ya kazi bila shaka. Yeye ni mwaminifu kwa wito ambao Mungu anampa. Na kama mtumishi, anajitolea mgongo wake ili apigwe.

Ameaibishwa, ameteswa, amepingwa, ameteseka. Kama mwana-kondoo, ameongozwa. Lakini kazi ya mwisho ya mtumishi huyu haikufanywa na Yeremia.

Lazima kuwe na mtu anayekuja baada ya Yeremia ambaye atajibu na kutimiza maelezo hayo ya kazi kwa njia kubwa zaidi. Yeremia anateswa. Na kishairi,

anaongozwa kama mwana-kondoo kwenda kuchinjwa, na nia ya adui zake ni kumuua na kumkatilia mbali kutoka katika nchi ya walio hai.

Yesu anajibu maelezo hayo ya kazi kwa njia yote. Kile kilichokuwa kweli kishairi kuhusu Yeremia ni kweli na kihalisi kuhusu Yesu. Yeye ndiye mwana-kondoo aliyeongoza kuchinjwa.

Na kwa njia ambayo Yeremia hakuweza kwa sababu Yeremia mwenyewe ni Mwisraeli mwenye dhambi, Yeremia, Bwana, hutoa sadaka hiyo ya dhambi na upatanisho. Yeye ndiye asiye na dhambi ambaye dhambi za watu huwekwa juu yake. Yeye ndiye ambaye Mungu humponda, na ndiye anayekuwa sadaka ya dhambi ili aweze kuwarejesha watu.

Na anaweza kufanya hivyo kwa sababu hana dhambi kwa kila njia. Yeremia alikuwa mtumishi wa Bwana, mdogo, ambaye anatarajia na kutuonyesha sisi mtumishi wa mwisho anayeteseka. Lakini Yesu alikuwa mtumishi mkamilifu zaidi anayeteseka.

Isaya 53:7 inasema kwamba kama mtumishi wa mwisho anayeteseka, mtu huyu anayerejesha Israeli hakufungua kinywa chake wala hakulalamika kuhusu mateso yake. Naam, ninapokumbuka maungamo ya Yeremia katika Yeremia sura ya 11 hadi 20, Yeremia alifungua kinywa chake wakati mwingine. Na tuliona alikuwa, nadhani, mwenye haki katika kufanya hivyo, lakini hatimizi kikamilifu kile ambacho Isaya 53 inakitarajia.

Isaya 53, 12 inasema kwamba mtumishi anayeteseka hatimaye atawaombea wengi. Na kutokana na hilo, atakuwa ndiye ambaye, kwa kifo chake, atawarudisha watu kwa Mungu. Tulichokiona kuhusu agano jipya na kifo cha Yesu katika kitabu cha Waebrania, atawaombea wengi kwa ufanisi.

Kumbuka kile Mungu alichomwambia Yeremia, Yeremia sura ya 7, mistari ya 16, 11:14, 14:11, 15:1, usiwaombee watu hawa, usiwaombee. Kwa hivyo, Yeremia, kwa mateso na upinzani anaokutana nao na kwa kweli kwa ujumbe wa tumaini anaowapa watu, mtumishi anayeteseka ataleta uponyaji wa Israeli. Kwa mapigo yake, sisi tumepona.

Yeremia atatangaza katika Kitabu cha Faraja kwamba kutakuwa na uponyaji na dawa kwa wale ambao hawakuwa na uponyaji. Lakini Yeremia hawezi kutekeleza hilo kikamilifu. Anaahidi urejesho ambao, kwa mtazamo wake, bado ni wa wakati ujao kwa sababu maisha yake yanamtarajia tu mtumishi mkamilifu na dhabihu kamilifu ambayo angetoa.

Na dhabihu hiyo itakapokuja, ndipo baraka za agano jipya zinaweza kuwa kweli. Na hivyo ndivyo tunavyopata kutokana na kile ambacho Yesu ametufanyia. Na tunapohubiri injili na tunapoona maisha ya watu yakibadilika, tunapoona watu

wanaopambana na uraibu au watu wanaopambana na mwelekeo wa ngono au dhambi ya ngono, iwe ni jinsia moja au ushoga, tunapona watu wanaopambana na pombe au matatizo katika ndoa zao au uchoyo au ubinafsi, tunapona maisha yao yakibadilishwa, tunakumbushwa jinsi Mungu anavyoandika sheria ya moyo wake kwa watu wake.

Tunapona mabadiliko hayo yakitokea katika maisha yetu wenyewe na jinsi Mungu amenibadilisha na anavyoendelea kunibadilisha, nimekuwa Mkristo kwa miaka 40, na kuna njia nyingine nyingi ambazo ninahitaji kubadilishwa, lakini nguvu ya agano jipya ni halisi kwa sababu mtumishi mkamilifu ametoa dhabihu hiyo inayowarudisha watu kwa Mungu. Kifo kilichohitajika kuathiri agano jipya ambalo Yeremia aliahidi tayari kimetokea. Na katika Agano Jipya, tunapoangalia haya yote, labda kifungu ninachopenda zaidi kuhusu uwezeshaji au uwezeshaji wa huduma kinahusiana na ahadi ya Yeremia ya agano jipya.

Kifungu hicho kinapatikana katika 2 Wakorintho sura ya 2. Paulo anauliza swali kama mtume na mmisionari ambalo nadhani kama wewe ni mchungaji, mwalimu, mfanyakazi Mkristo, au hata muumini tu tunapofikiria kuishi maisha yetu kwa kutimiza, ni swali ambalo linapaswa kukujia akilini mara kwa mara. Paulo anasema, ninapofikiria kuhusu jukumu la ajabu la kuhubiri injili, ninapofikiria kuhusu matokeo ya ajabu ya uzima wa milele na kifo cha huduma na ujumbe na wito ambao nimepewa na Mungu. Kumbuka manabii wakiitwa walinzi na jukumu la ajabu la hilo.

Paulo anahisi aina hiyo hiyo ya wajibu, aina hiyo hiyo ya wajibu mbele za Mungu, anapofikiria huduma yake kama mtume. Na anauliza swali hili. Anasema, ni nani anayeweza kutosha kwa mambo haya? Ninapofikiria kuhusu wajibu wangu kama mmisionari, kama mtume wa kuhubiri injili hii, na injili hii ina matokeo ya uzima wa milele na kifo, ni nani anayetosha kwa mambo haya? Ni nani anayeweza, ndani na nje yake, kutekeleza agizo hili au kuleta mabadiliko katika maisha ya watu ambayo Mungu anatamani kuyaleta? Na jibu dhahiri la swali hilo ni kwamba hakuna hata mmoja wetu anayetosha kwa mambo haya ndani yetu wenyewe.

Lakini hapa kuna ahadi ya ajabu ya agano jipya ni kwamba ahadi na baraka za agano jipya zinapoanza kufanya kazi katika maisha yetu na kuanza kufanya kazi katika maisha ya watu tunaowahudumia, Mungu ndiye anayetutosheleza. Paulo anaendelea kusema katika 2 Wakorintho 3 mistari ya 4-6 kwamba utoshelevu wetu unatoka kwa Mungu. Utoshelevu ambao Mungu hutoa kupitia Yesu Kristo unahusiana na ahadi zile ambazo Yeremia alizitoa kwa watu wa Israeli na Yuda katika Yeremia sura ya 31.

Paulo anazungumzia nguvu ya agano jipya katika maisha ya watu aliowahudumia na kuwakumbusha Wakorintho kile ambacho agano jipya limefanya katika maisha yao. Na tunafikiria kuhusu matatizo na masuala yote yaliyokuwepo katika kanisa la Korintho. Paulo bado angeweza kutazama maisha yao na kusema, lakini unajua, naona nguvu ya injili inayobadilisha.

Ninaona athari ya mabadiliko ya agano jipya katika maisha yenu. Na hivi ndivyo asemavyo: je, tunaanza kujisifu kwenu? Huu ni mwanzo wa sura ya tatu, au tunahitaji, kama wengine, barua za utambulisho kwenu au kwa ajili yenu? Huduma ya Paulo ilikuwa ikipingwa na wengi katika kanisa la Korintho. Na anasema, sawa, hebu tufikirie kuhusu sifa zangu.

Je, ninahitaji kuwapa barua za nje na barua tatu za marejeo zinazoonyesha kwamba mimi ni mtume halali wa Yesu? Anasema, fikiria hili. Anasema hatuhitaji aina hizo za barua za utambulisho kwa sababu, katika mstari wa pili, ninyi wenyewe ni barua yetu ya utambulisho. Unajua, ni barua gani ya utambulisho ambayo Paulo anahitaji ili kuthibitisha huduma yake? Maisha yaliyobadilika ya watu ambao wamesikia injili kupitia huduma yake.

Na anasema ninyi ni barua yetu ya utambulisho iliyoandikwa mioyoni mwetu ili ijulikane na kusomwa na wote. Na siwezi kujizuia kusikia mwangwi wa ahadi ya Mungu kwamba angeandika sheria ya moyo kwa watu wake. Lakini katika kifungu hiki, akibadilisha taswira kidogo tu na kufikiria kuhusu mabadiliko ambayo yametokea katika maisha yake mwenyewe, Paulo anasema, ninyi wenyewe mmeandikwa mioyoni mwetu.

Agano jipya na kile ambacho Mungu amefanya maishani mwangu vimeniwezesha kuwapenda ninyi kwa njia hii. Nami naona katika maisha yenu, athari ya agano jipya pia. Anaendelea kushughulika na taswira hiyo hiyo, na anasema, mnaonyesha kwamba ninyi ni barua kutoka kwa Kristo iliyotolewa na sisi, iliyoandikwa si kwa wino, bali kwa roho ya Mungu aliye hai.

Mabadiliko yaliyotokea katika maisha yako yanaakisiwa kupitia nguvu ya roho. Na barua hii, barua hii ya pongezi ambayo inategemea maisha yako, inakisi nguvu ya utendaji kazi wa Roho Mtakatifu ambayo iliahidiwa na agano jipya. Na hiyo imeandikwa mioyoni mwetu kwa sababu agano jipya limetubadilisha sisi pia.

Na kwa hivyo, kuna kipengele cha sasa na bado hakijaonekana katika agano jipya na ahadi za ufalme ambazo Yereimia alitupa. Hatua ya kwanza, kumbuka, ilikuwa kurudi kutoka uhamishoni. Hatua ya pili inaletwa na kuja kwa kwanza kwa Yesu na inaathiriwa na kifo cha Kristo.

Kama waumini katika Yesu, tunapata baraka na faida hizo sasa. Hakuna maagano mawili mapya: agano jipya ambalo Mungu amefanya na kanisa leo na agano jipya ambalo Mungu atafanya na Israeli katika siku zijazo.

Kuna agano moja jipya na tunapata baraka zake hivi sasa. Sawa. Sasa, haya yote yataibua suala lingine la tafsiri.

Unajua, tunaendelea kuibua matatizo zaidi na maswali zaidi tunapochunguza theolojia ya hili. Kufurahia kwa sasa agano jipya na wafuasi wa Yesu kuaniletea swali la kuvutia. Nitarudi kwenye Yeremia 31, mstari wa 31.

Nitafanya agano jipya na nyumba ya Israeli na nyumba ya Yuda. Ni nani hasa mpokeaji wa agano jipya? Ni nyumba ya Israeli na nyumba ya Yuda. Kwa hivyo, swali ni, hili ndilo swali langu, swali langu.

Kama sisi si Wayahudi na mimi si Myahudi, mimi si wa nyumba ya Israeli au nyumba ya Yuda, tunawezaje kupata baraka za kile ambacho Mungu alikuwa amewaahidi Israeli? Sawa. Ahadi ya agano jipya, nyumba ya Israeli, nyumba ya Yuda. Je, ni kwa ajili ya Israeli tu? Nadhani tunapaswa kuelewa, na tumesonga mbele kutoka Agano la Kale hadi Agano Jipya.

Nadhani sasa tunahitaji kurudi nyuma na kurudi kutoka kwa Yeremia kuelekea historia yote ya Agano la Kale na mpango mzima wa agano la Mungu. Kile ambacho Mungu anafanya katika agano jipya hatimaye kinarudi na kuleta utimilifu wa kile ambacho Mungu ameahidi katika maagano mengine yote ambayo yalikuwa sehemu ya historia ya wokovu wa Agano la Kale. Agano jipya ambalo Mungu aliahidi kwa ajili ya Israeli na Yuda katika kitabu cha Yeremia na katika maandishi mengine ya kinabii linahusiana na ahadi zingine zote za agano ambazo Mungu alifanya na Israeli kabla ya hili.

Unaona maagano tofauti katika Agano la Kale si, hapa kuna agano moja, limetengwa, ni jambo lake lenyewe. Hapa kuna agano lingine: Mungu atafanya jambo lingine. Kuna agano la tatu: Mungu hubadilisha mkakati wake.

Kwa kweli maagano yote hatimaye yanahusiana na ni sehemu ya mpango mmoja na mpango mmoja. Hatimaye yanaingiliana, na hatimaye, yanaingiliana na Yesu. Na ahadi ya agano jipya ambayo Mungu aliifanya kwa Israeli hatimaye inarudi kwenye agano ambalo Mungu alifanya na Ibrahimu.

Na kumbuka ahadi za agano ambazo Mungu alimpa Ibrahimu. Alisema, Nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa. Nitakupa nchi, na kupitia wewe, mataifa yote duniani yatabarikiwa. Ubunifu wa Mungu na nia ya Mungu katika agano la Ibrahimu linalotangulia agano jipya ni kwamba baraka zote ambazo Mungu angewapa watu wa Israeli hatimaye zingekuwa chanzo na chombo cha baraka kwa ulimwengu mzima na kwa mataifa.

Mpango wa Mungu ulikuwa daima kumtumia Ibrahimu, Israeli kama wazao wa Ibrahimu, kuleta na kuwa chombo cha baraka zake. Wangukuwa ufalme wa makuhani. Wangepatanisha baraka hizo na mataifa mengine yote.

Sisi kama kanisa leo, kama wafuasi wa Yesu, tunaingia katika baraka za agano jipya kwa sababu ya ahadi za agano la Ibrahimu. Sawa, acha nirudie hilo tena. Tunaingia katika baraka za agano jipya kwa sababu ya ahadi zilizo katika agano la Ibrahimu.

Ikiwa Yesu ni uzao wa Ibrahimu, kama Wagalatia sura ya 3 inavyosema kwamba yeye ndiye, na ikiwa hatimaye Yesu ndiye ambaye ahadi za agano la Ibrahimu zinatimizwa kupitia kwake, basi tunapitia ahadi hiyo ya agano na kuingia katika baraka na faida za agano jipya lililoahidiwa na Yeremia. Agano la Ibrahimu linasema, ndani yako, mataifa yote ya dunia yatabarikiwa. Baraka ambayo hutolewa mahususi kupitia agano jipya lililoahidiwa na Yeremia, msamaha mkubwa wa dhambi zao za zamani na uwezesaji na uwezesaji kwa ajili ya wakati ujao, kupitia Ibrahimu, kupitia agano la Ibrahimu, ahadi hizo zinatolewa kwa wale ambao ni wafuasi wa Yesu.

Maagano haya yote hatimaye yanatimizwa katika Kristo. Na tunapokuwa ndani ya Kristo, tunakuwa wapokeaji wa faida na baraka hizo. Sawa.

Kwa hivyo tunatumaini hilo linasaidia kujibu suala hilo. Sisi kama Mataifa, tunawezaje kuingia katika ahadi za Yeremia 31:31? Naam, ni kupitia uwakala wa agano la Ibrahimu. Lakini hilo linaleta suala jingine kwetu.

Endelea kushughulikia masuala na maswali hapa. Kutajwa kwa Ibrahimu na Israeli, na maagano ya Agano la Kale, na haswa taarifa katika Yeremia 31 kwamba Mungu anafanya agano hili jipya na nyumba ya Israeli na nyumba ya Yuda, kunatukumbusha kwamba hatimaye kuna hatua ya tatu ya urejesho na ahadi za ufalme. Tuliitumia muda mwingi kuzungumzia hatua ya kwanza na kurudi kutoka uhamishoni.

Tumezungumzia kuhusu hatua ya pili na mwanzo wa ufalme na mwanzo na utekelezaji na uzinduzi wa baraka za agano kupitia kuja kwa kwanza kwa Yesu, na jinsi faida hizo zinavyofanywa kuwa halisi katika maisha yetu na kubadilisha maisha yetu kupitia kifo cha Kristo. Lakini kuna hatua ya tatu ya utimilifu wa ahadi za ufalme wa Mungu ambayo inakamilisha historia ya wokovu na kutekeleza kikamilifu baraka zote za ufalme, baraka zote za mwisho wa dunia ambazo Mungu alikuwa ameahidi kupitia manabii wa Agano la Kale. Hatua ya pili imetokea kwetu wakati wa kuja kwa kwanza kwa Yesu.

Inakuwa halisi maishani mwako kibinafsi unapoamini na kuamini na kukubali kile ambacho Kristo amekufanyia. Hatua ya tatu katika utimilifu wa mwisho wa ahadi hizi za urejesho wa ufalme wa agano jipya kutoka kwa Yeremia na manabii wa Agano la Kale hatimaye zitatokea wakati wa kuja kwa Yesu mara ya pili. Na naamini hatua ya tatu itahusisha mambo kadhaa muhimu.

Kwanza kabisa, ufalme wa Mungu utaimarishwa kikamilifu Yesu anapokuja kutawala na kutawala. Namaanisha, aliingia katika awamu mpya na kipengele kipya cha utawala wake wa ufalme kupitia kifo chake, ufufuo, na kupaa kwake kuhusiana na

kuja kwake kwa mara ya kwanza, lakini bado tunasubiri udhihirisho kamili wa mwisho wa ufalme wa Mungu, na hilo litatokea wakati wa kuja kwake kwa pili. Tunaweza kusoma kuhusu hilo katika Ufunuo 19.

Yesu anarudi kama shujaa mwenye nguvu. Anawaangamiza maadui zake. Analeta hukumu ya mwisho, na kisha anaanzisha ufalme wa amani ambao umeelezwa kwetu katika Ufunuo sura ya 20.

Jambo la pili litakalotokea katika hatua ya tatu ya utekelezaji wa ahadi za urejesho wa agano jipya ni kwamba sheria ya Mungu hatimaye itaandikwa kikamilifu katika mioyo ya watu wake. Na hata uwezo wetu wa kutenda dhambi utaondolewa kwetu. Unaona, kupitia kifo cha Yesu, tuna uwezeshaji huu mpya.

Sheria ya Mungu imeandikwa mioyoni mwetu. Roho imewekwa ndani yetu, na tuna hamu na uwezo wa ndani unaotuwzesha kuishi maisha ambayo Mungu anataka tuishi. 2 Petro 1 inasema, tumepewa kila kitu kinachohitajika kwa ajili ya maisha na utauwa.

Lakini Warumi sura ya saba inatukumbusha kwamba kuna sheria nyingine inayofanya kazi katika maisha yetu, nayo ni sheria ya dhambi na uhalisia wa asili yetu ya dhambi, na bado tunaishi nayo. Na ndiyo maana, katika moja ya vikao vyetu vya awali, tulizungumzia ukweli kwamba John Goldingay anasema, unajua, unapoangalia maisha ya waumini katika Agano Jipya, wakati mwingine hayaonekani tofauti kabisa na maisha ya watu wa zamani. Ni kwa sababu bado tunapambana na tatizo la dhambi.

Na hilo litakuwepo hadi wakati ambapo ufalme utakuja katika udhihirisho wake kamili na Mungu atubadilishe kabisa ili tusiishi tena miili isiyokufa ambayo inapaswa kushindana na kupambana na dhambi. Hiyo ni sehemu ya hatua ya tatu pia. Lakini pia naamini, na ninajua kwamba kuna wasomi wazuri wa Biblia ambao, unajua, hawangekubaliana na hili au ambao wana mawazo au mitazamo mingine, lakini pia naamini kwamba hatua ya tatu ya utimilifu huu, udhihirisho wa mwisho wa ufalme wa Mungu, utambuzi wa mwisho na utimilifu na utambuzi wa ahadi za agano na urejesho ambao ulifikiriwa na manabii wa Agano la Kale pia utamaanisha urejesho wa watu wa Mungu, Israeli.

Ninaamini kwamba ahadi maalum za agano ambazo Mungu amewapa watu wa Israeli na mambo na njia maalum ambazo Mungu anafanya kazi ndani na kupitia watu wa Israeli ni muhimu sana kwa historia ya wokovu, kwamba ahadi hizo maalum ambazo Mungu amewapa watu wa Israeli pia zitatimizwa katika utimilifu huo wa mwisho. Sasa, tena, ni wazi tuna maoni tofauti kuhusu hili kanisani, na kuna mifumo tofauti ya kitheolojia. Na si kipimo cha kiroho, unachoamini kuhusu masuala haya maalum, lakini tuna mifumo ya kitheolojia ambayo inataka kutusisitiza kwamba ahadi

za urejesho zinazotolewa kupitia manabii zinatimizwa kiroho na zinatimizwa kimfano ndani na kupitia kanisa.

Tuna mifumo mingine ya kitheolojia ambayo imesitiza kwamba ahadi za ufalme kwa Israeli zitatimizwa kihalisi kwa watu na taifa la Israeli. Na wakati mwingine kwa viwango tofauti vya jinsi tunavyoona hilo likitekelezwa kwa uthabiti na kikamilifu. Kwa hivyo, tuna mifumo hii miwili tofauti.

Wengine husema, unajua, ahadi za ufalme ambazo Mungu alimpa Yereimia na manabii wengine. Zinatimizwa kwa njia ya mfano katika kanisa. Mifumo mingine ya kitheolojia inayosema, hapana, itatimizwa kihalisi kupitia watu wa Israeli. Na nadhani uelewa wangu niliposoma Agano la Kale na Agano Jipya pamoja ni kwamba hili si swali la ama-au.

Sio tu swali la kama litatimizwa kwa njia ya mfano na kiroho kanisani au kihalisi na kwa njia halisi na watu wa Israeli. Nadhani ni yote mawili na. Na historia ya wokovu inahusisha kwamba, ndiyo, katika kipengele cha sasa cha ufalme wa Mungu, katika sehemu ya sasa ya hili na kile tunachopitia katika agano jipya kwa sababu ya kile Yesu alichotimiza kupitia kifo chake, tunapata baraka za agano jipya na ahadi kwa Israeli zinatimizwa kwa njia ya mfano katika kanisa la leo.

Tumekuwa Israeli mpya. Wafilipi sura ya 3 inasema, sisi ndio tohara ya kweli. Mitume 12 ambao Yesu aliwateua kwa namna fulani wanawakilisha kwetu mwanzo mpya kwa watu wa Mungu.

Na kuna watu mmoja wa Mungu, si watu wawili wa Mungu. Na kuna agano moja jipya, si maagano mawili mapya. Na kwa hivyo, tunapata baraka za agano jipya na za ufalme kwa njia ya mfano.

Lakini naamini kwamba ahadi ambazo Mungu amewapa Israeli ni sehemu muhimu sana ya historia ya wokovu kiasi kwamba uaminifu wa agano la Mungu unamtaka atimize ahadi hizo kwa watu wa Israeli pia. Kuanzia mwanzo sura ya 12, Mungu alianza kufanya kazi kupitia watu wa Israeli. Na naamini kipengele maalum cha Israeli cha historia ya wokovu kinadumu hadi mwisho kabisa.

Na kwa hivyo, naamini kwamba ahadi hizi za urejesho ambazo Mungu aliwapa watu wa Israeli kupitia nabii Yereimia kuhusu nchi yao, kuhusu kurudi kwao, mambo hayo ni muhimu sana. Yamezaliwa ndani sana katika ujumbe wa Agano la Kale. Kuna kitu ambacho unasikia tena na tena, na ni muhimu sana kwa hadithi ya kile ambacho Mungu anafanya katika kuleta ufalme wake duniani kiasi kwamba hazijatimizwa kiroho tu kanisani.

Ahadi hizo zitatimizwa Mungu anapofanya kazi ya kuleta urejesho wa watu wa Israeli wenyewe. Nataka kurudi kwa Yereimia na kuangazia sehemu chache ambapo

tunaanza kuelewa umuhimu wa ahadi hii maalum ambayo Mungu ameitoa kwa Israeli, umuhimu wa hili katika akili ya Mungu, na umuhimu wa ahadi hizi maalum za agano ambazo Mungu ameitoa kwa Israeli. Je, zina mchango gani katika ujumbe wa manabii? Na jibu tunalopata ni kwamba zina umuhimu mkubwa.

Sikiliza Mungu anasema nini kuhusu Israeli, Yeremia sura ya 31, mistari ya 35 hadi 37. Bwana asema hivi, yeye atoaye jua kwa ajili ya mwanga wakati wa mchana, na mpangilio uliowekwa wa mwezi na nyota kwa ajili ya mwanga wakati wa usiku, yeye aichafuaye bahari ili mawimbi yake yavume, Bwana wa majeshi ndilo jina lake. Ikiwa mpangilio huu uliowekwa utaondoka, tunazungumzia utaratibu gani uliowekwa? Utaratibu uliowekwa ambao tunaufuata kila asubuhi jua linapochomoza na kisha usiku unapofika, mzunguko huo unaojirudia kila mara.

Siendi kulala usiku na kujiuliza, najiuliza kama jua litatoka, najiuliza kama litatoka kesho kwa sababu Mungu ameweka utaratibu huu na umekamilika. Anasema, ikiwa utaratibu huu utaondoka mbele zangu, asema Bwana, ndipo wazao wa Israeli watakoma kuwa taifa mbele zangu milele. Sawa, kwa hivyo Mungu ametoa ahadi, kwa maana fulani, kuna nanga ya agano hapa ambayo naamini kwamba Mungu ameapa milele.

Na anasema, nimejitolea vipi kwa watu wa Israeli? Nimejitolea vipi kutimiza ahadi maalum za agano nilizowapa? Naam, nimejitolea kwa hilo kama vile nilivyojitolea kwa jua linalochomoza kila asubuhi na nyota na mwezi unaotoka kila usiku. Ni jambo lililowekwa ambalo nimeapa kutimiza. Na kwa hivyo, naamini kwamba kuna urejesho kwa Israeli unaosubiri hatua ya tatu.

Sio tu kwa sababu naamini kwamba tunahitaji kusoma na kutafsiri manabii kwa njia halisi na wakati mwingine kufanya dhulumu kwa sitiari na takwimu zilizopo, lakini kwa sababu naamini kwamba kuna ahadi za agano zinazosimamia kile ambacho Mungu atafanyia Israeli, kile ambacho manabii wanasema kwamba Bwana atafanyia Israeli. Na ahadi hizo za agano zinabaki kuwa na athari. Fikiria kuhusu ahadi ya nchi na jinsi hilo lilivyo muhimu kwa watu wa Israeli.

Katika Yeremia sura ya 32, katikati ya ahadi hizi za urejesho, kuna ukumbusho wa kiasi cha ardhi ambacho ni sehemu maalum ya ahadi hizo za urejesho. Yeremia anafanya kitendo cha ishara katika Yeremia sura ya 32, na kinahusiana moja kwa moja na ahadi ya agano ya ardhi. Yeremia anaelekezwa kwenda na kukomboa mali ya jamaa yake Hanameli.

Na, unajua, anafuata desturi ya Agano la Kale hapa. Wakati wowote jamaa alipolazimika kuuza ardhi, ilikuwa ni wajibu wako kuinunua tena na kuhakikisha kwamba inabaki mikononi mwa familia. Bwana hakutaka familia zipoteze ardhi yao.

Huo ulikuwa urithi wao kutoka kwa Bwana. Na kwa hivyo, Yeremia anaenda na anatekeleza hili na wanasaini hati za umiliki. Na kuna msisitizo mkubwa wa kuhakikisha kwamba kuna hati iliyoandikwa hapa inayothibitisha kwamba nchi hii ni ya Yeremia na familia yake.

Lakini kuna umuhimu mkubwa zaidi nyuma ya haya yote kuliko kutimiza tu wajibu wa kifamilia. Yeremia anafanya kitendo hiki cha ishara wakati ambapo Wababeli wanajiandaa kuchukua nchi. Na kwa hivyo, swali linalojitokeza katika Yeremia 32 ni, kwa nini ununue ardhi, kwa nini ulipe pesa hizi na kwa nini ufanye uwekezaji huu, na kwa nini upitie mchakato huu ambapo unaandika nakala mbili za hati na unafunga moja, na unaweka moja wazi, na unaziweka kwenye mitungi ili kuhakikisha kwamba zinahifadhiwa? Kwa nini ufanye yote hayo? Jibu ni kwa sababu Mungu ametoa ahadi maalum kwa watu wake kwamba atawarudisha katika nchi hiyo.

Na hiyo ilikuwa sehemu ya agano ambalo Mungu alikuwa ameanzisha na Israeli. Na ninaamini kwamba hata tunapoingia katika Agano Jipya na Warumi sura ya 4 mstari wa 13 inasema kwamba watu wa Mungu watakuwa warithi wa dunia nzima, tumepewa hati miliki ya nchi nzima au dunia nzima kwa sababu yote ni ya Yesu, kila inchi ya mraba yake. Lakini sehemu ya agano hilo na sehemu ya historia ya wokovu na sehemu ya njia ambayo Mungu atafanya hivyo ni kwa kutimiza ahadi maalum za agano ambazo Mungu amewapa Israeli.

Na kwa hivyo nadhani tuna vidokezo na viashiria vinavyotuongoza kwenye hitimisho hilo katika kitabu cha Yeremia na katika Agano la Kale. Kisha tuna kifungu muhimu cha nanga katika Agano Jipya pia katika Warumi sura ya 9 hadi 11, ambapo Paulo atatafakari ahadi za agano la Mungu na ahadi ya agano la Mungu kwa watu wa Israeli. Mkazo huu ni kwa watu wa kabila.

Lengo la Warumi 9 hadi 11 ni wazi kuhusu watu wa makabila ya Israeli. Paulo anasema, hamu ya moyo wangu na maombi yangu kwa Mungu kwa ajili ya Israeli ni kwamba waokolewe. Anazungumzia kuhusu Wayahudi wa makabila.

Anazungumzia watu wa Israeli. Na naamini neno Israeli litakuwa na maana hiyo katika Warumi 9 hadi 11. Jambo la kitheolojia ambalo Paulo anasisitiza katika Warumi 9 hadi 11 ni kwamba kutoamini kwa Israeli katika historia yake yote hakukubatilisha ahadi za agano la Mungu.

Zinaendelea kufanya kazi. Paulo anasema kwamba Mungu anatimiza ahadi za agano alizowapa Israeli kwa njia mbili mahususi. Ahadi hizo zititimizwa.

Kwanza kabisa, kuna mabaki ya neema miongoni mwa Wayahudi wanaomjia Kristo katika enzi hii, na wanakuwa sehemu ya kanisa. Na kama vile katika historia yote ya Israeli, daima kumekuwa na mabaki ya waumini ambao walikuwa sehemu ya watu wa kweli wa Mungu. Kuna Wayahudi wanaomjua Yesu katika enzi hii.

Na kupitia neema ya Mungu, Mungu anatimiza ahadi zake za agano wanapokuja kufurahia baraka za agano jipya. Lakini Paulo anaendelea kusema kwamba zaidi ya hayo, njia ya pili ambayo Mungu atatimiza ahadi zake za agano kwa Israeli ni katika siku zijazo, baada ya wakati huu wa upofu wa kitaifa kuisha na kuhusiana na wakati ambapo Yesu atajiandaa kurudi na kuhusiana na urejesho wa vitu vyote katika nyakati za mwisho, kutakuwa na kugeuzwa kitaifa kwa watu wa Mungu kwa Israeli. Na Paulo anasema haya katika Warumi sura ya 11, mstari wa 26, na kwa njia hii, Israeli wote wataokolewa kama ilivyoandikwa.

Mkombozi atatoka Sayuni, ataondoa uovu kutoka kwa Yakobo, na hili litakuwa agano langu nao nitakapoondoa dhambi zao.

Kwa hivyo, Bwana anasema, kutakuwa na kugeuzwa kwa watu kwa Israeli. Kutakuwa na wokovu utakaotolewa kwa watu wa Israeli, ambapo Mungu ataleta urejesho wa Israeli kwa wale ambao wameachwa kutokana na hukumu zote na mambo yatakayotokea katika nyakati za mwisho. Na tunaweza kujadili kuhusu ukweli kama hii inahusisha ufalme na taifa na mambo yote yaliyoona na manabii, au inazungumzia tu kugeuzwa kiroho kwa watu wa Kiyahudi kwa Mungu.

Hilo si suala muhimu sana, lakini ukumbusho ni, na kilicho muhimu, Mungu hutimiza ahadi zake za agano. Tafakari moja tu ya mwisho, na tutafunga hili. Kwa nini hili lina umuhimu kwetu? Tunalihusisha na umuhimu gani hasa kwa haya yote? Naam, nataka kukukumbusha kile Paulo anachotuambia sisi kama waumini katika Warumi sura ya nane.

Anasema tumechaguliwa na Mungu. Tumechaguliwa. Tumehesabiwa haki.

Hatimaye, tutatukuzwa. Ametuita. Sisi ni watu wa Mungu.

Hakuna kinachoweza kututenga na upendo wa Mungu ulio katika Kristo Yesu. Na mara tu baada ya wakati ambapo Paulo anazungumzia ukweli kwamba hakuna kinachoweza kututenga na upendo wa Mungu, suala linalofuata ambalo atazungumzia mara moja ni kujitolea kwa Mungu milele kwa Israeli. Ninawezaje kujua kama mfuasi wa Yesu kwamba hakuna kitakachonitenga na upendo wa Mungu? Ninachohitaji kufanya ni kuangalia kujitolea kwa Mungu kwa Israeli.

Nabii Yeriahi aliahidi agano jipya. Manabii wa Agano la Kale waliahidi ufalme ujao. Kungekuwa na kurudi katika nchi.

Kungekuwa na ujenzi mpya wa Yerusalemu hekaluni. Kungekuwa na Daudi mpya. Kungekuwa na kuingizwa kwa mataifa.

Tunapoendelea na hadithi ya historia ya wokovu katika Agano Jipya, tunaelewa kwamba ahadi hizo zinatimizwa kwa hatua. Hatua ya kwanza ni kurudi katika nchi. Hatua ya pili ni kuja kwa Yesu wakati wa kuja kwake kwa mara ya kwanza ambapo anatekeleza agano jipya.

Hatua ya tatu ni marejesho ya baadaye ambapo wokovu wetu utakamilika, ambapo ufalme wa Mungu utakuja duniani, na ahadi za agano la Mungu kwa Israeli pia zitatimizwa kama sehemu ya marejesho hayo.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Hii ni kipindi cha 28, Hatua za Marejesho kutoka Yeremia 30-33.